

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

Departementet

Folketingets Udvalg for Fødevarer, Landbrug
og Fiskeri

Den 20. oktober 2008
Sagsnr.: 39

./. Vedlagt fremsendes til udvalgets orientering grundnotat om en handlingsplan for gennemførelse af EU dyresundhedsstrategien.

Med venlig hilsen

Hanne Lauger

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

Fødevarestyrelsen, 1. Kontor/ HMH

Sags nr.: 2007-20-221-02663/

Dep. sags. nr. 12168

Den 17. oktober 2008

FVM 597

GRUNNOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

Meddelelse til Rådet, Europa-Parlamentet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget om en handlingsplan for gennemførelse af EU dyresundhedsstrategien

KOM (2008) 545

Resumé

Kommissionen forelagde i september 2007 en meddelelse om en ny EU dyresundhedsstrategi for Rådet og fremlagde den 10. september 2008 en handlingsplan for gennemførelse af dyresundhedsstrategien. Handlingsplanen indeholder de hovedaktiviteter, der skal gennemføres i EU-regi for at opfylde dyresundhedsstrategiens fire hovedformål. Af meddelelsen fremgår bl.a. lovgivningsmæssige milepæle fx i form af en ny EU dyresundhedslov, samt en revision af EU-ordninger for udgift og ansvarsfordeling. Beskyttelsesniveauet vil kunne styrkes ved gennemførelse af hele eller dele af handlingsplanen.

Baggrund

Kommissionen har med KOM (2008) 545 af 10. september 2008 fremlagt meddelelse til Rådet, Europa-Parlamentet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget om en handlingsplan for gennemførelse af EU dyresundhedsstrategien. Meddelelsen er oversendt til Rådet i en dansk sprogudgave den 17. september 2008.

Handlingsplanen er fremsat af Kommissionen for at gennemføre visionen i EU's nye dyresundhedsstrategi for de kommende fem år og fremefter.

Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

Formål og indhold

Kommissionen forelagde selve dyresundhedsstrategien¹ for Rådet den 19. september 2007.

Den nye dyresundhedsstrategi for Fællesskabet for (2007-2013) flytter fokus fra krisehåndtering af dyresygdomme til generel risikostyring og præventive foranstaltninger. Med strategien fokuseres indsatsen på fire hovedområder:

- Prioritering af EU's interventioner
- Modernisering af rammerne for dyresundheden i EU

¹ KOM (2007) 539 "Meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget om en ny dyresundhedsstrategi for Den Europæiske Union (2007- 2013) – "Det er bedre at forebygge end at helbrede"".

- Forbedret sygdomsforebyggelse, -overvågning og kriseberedskab i EU
- Videnskab, innovation og forskning

Kommissionen fremhæver, at opfølgningen på dyresundhedsstrategien skal ske i et åbent samarbejde med medlemsstaterne og interesseorganisationerne, som blandt andet indebærer nedsættelse af en Rådgivende komité for Dyresundhed og udvikling af en kommunikationsplan.

I handlingsplanen opstiller Kommissionen en lang række aktiviteter, delt ind efter de fire hovedområder, hvoraf der nedenstående nævnes udvalgte væsentlige elementer:

Kommissionen ønsker at modernisere rammerne for dyresundheden i EU, bl.a. ved udvikling af en ny EU dyresundhedslov i form af en fælles, horisontal lovramme, samt ved at revidere og effektivisere de eksisterende udgifts- og ansvarsfordelingsordninger.

Kommissionen ønsker at arbejde for et fælles EU medlemskab af OIE (World Organisation for Animal Health), samt at prioritere foranstaltninger mod sundhedsmæssige barrierer for eksport.

EU's interventioner skal prioriteres på grundlag af en kategorisering af risici i forbindelse med dyresygdommene, samt kategorisering af de kemiske risici, der er relevante for EU intervention.

Kommissionen ønsker, at der bliver udviklet retningslinier for biosikkerhed på besætningsniveau, med henblik på implementering i den kommende dyresundhedslov.

Kommissionen prioriterer ligeledes bedre biosikkerhed ved grænserne og ønsker blandt andet at revidere importlovgivningen.

Kommissionen ønsker at udvikle et elektronisk system til information om dyresygdomme.

I forbindelse med et bedre kriseberedskab ønsker Kommissionen at forstærke EU's antigen- og vaccinebanker, samt at fremme udviklingen af ny medicin og vacciner til bekæmpelse af dyresygdomme.

Kommissionen ønsker, i samarbejde med EFSA, at styrke og koordinere de videnskabelige ressourcer i EU, herunder at styrke overvågning af zoonotiske mikroorganismers resistens mod antibiotika.

Udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke udtale sig om handlingsplanen.

Konsekvenser

Handlingsplanen indeholder ingen konkrete forslag til lovgivning og har derfor for nuværende ingen statsfinansielle, lovgivningsmæssige eller samfundsøkonomiske konsekvenser. En senere udmøntning i lovforslag kan imidlertid have statsfinansielle konsekvenser.

Beskyttelsesniveauet berøres ikke direkte af handlingsplanen, men vil kunne styrkes ved en gennemførelse af de omtalte elementer.

Høring

Sagen har været i høring på høringsportalen samt i §2-udvalget (landbrug).

Det Veterinære Sundhedsråd har ikke umiddelbart kommentarer til handlingsplanen.

Det Jordbrugsvidenskabelige Fakultet (Århus Universitet) anser handlingsplanen for gennemtænkt og relevant. For at planen kan gennemføres meningsfyldt og inden for den foreslåede tidsramme bliver det dog anbefalet, at afgrænsning, og til en vis grad prioritering af de områder, som handlingsplanen skal omfatte, fremskyndes tidsmæssigt. Dette gælder især konkretisering af, hvordan sygdomme håndteres i planen i forhold til om de er f.eks. lidelsesvoldende for dyret, forbundet med produktionstab eller er patogener for mennesker.

Landbrugsraadet (LR) bifalder, at dyrevelfærdsområdet fremstår som en mere integreret del af husdyrsundhedsområdet, end det tidligere er set i strategien. Løsninger på mange dyrevelfærdsmæssige problemstillinger indebærer en tværfaglig tilgang, hvor både fødevarerikkerhed, dyresundhed og smittebeskyttelse kan være bærende elementer.

Vedrørende kategoriseringen af dyresygdomme anser erhvervet det som en stor udfordring at finde "det acceptable risikoniveau". Det er afgørende, at tilgangen til arbejdet funderes videnskabeligt og tager udgangspunkt i en differentieret tilgang, således at sygdomme ikke kun kategoriseres i henhold til epidemiologi og kontrolmuligheder, men at aspekter som økonomiske og handelsmæssige konsekvenser også indarbejdes i vurderingen.

I handlingsplanen nævnes det, at "Interventioner og midler vil fokusere på sygdomme med særlig offentlig relevans". Det er her nødvendigt at definere "offentlig relevans". Offentlig relevans betyder for erhvervet sygdomme, der udgør en trussel mod den humane sundhed, men også sygdomme, som har alvorlige konsekvenser for erhvervet, herunder økonomiske, som eksempelvis mund- og klovesyge.

Kommissionens overordnede mål om at skabe én lovgivningsmæssig ramme, som skal definere fælles principper og krav på dyresundhedsområdet og angive grænsefladerne til gældende lovgivning på områder som dyrevelfærd, fødevarerikkerhed, folkesundhed, landbrugspolitik mm. bliver støttet af LR.

LR støtter en højere grad af overensstemmelse mellem EU regler og OIE anbefalinger, når den eksisterende lovgivning på området skal simplificeres og revideres.

Der skal fortsat være et fælles ansvar for finansiering af veterinærpolitikken, hvor både Fællesskabet og de enkelte medlemsstater bidrager. Det er altafgørende, at EU's økonomiske ansvar opretholdes gennem bevarelse af veterinærfonden, og at medlemsstaternes medfinansiering skal foregå i en harmoniseret version for at undgå konkurrenceforvridende situationer imellem medlemslandene. Der skal arbejdes for muligheden for erstatning af både direkte og indirekte omkostninger ved sygdomsudbrud. Helt afgørende er det endvidere, at landmandens incitament til at anmelde sygdomsudbrud fastholdes gennem en eventuel ny finansieringsmodel. Incitament til at anmelde skal være et bærende og tungtvejende element i en fremtidig husdyrsundhedsstrategi.

LR mener endvidere, at det tydeligere bør fremgå af handlingsplanen, at Kommissionen i forbindelse med en eksportstrategi på EU niveau seriøst vil arbejde for at udnytte den allerede eksisterende ekspertise i medlemslandene og dermed løse forhandlings spørgsmål ved at anvende tilgængelige ressourcer på den bedst tænkelige måde.

Smittebeskyttelse på landbrug anses som et meget vigtigt område. Hvorvidt landmandens egne smittebeskyttende foranstaltninger skal anvendes i forbindelse med udarbejdelsen af en model for omkostningsdeling, er LR dog tøvende overfor, og ser gerne et forsknings- og udviklingsarbejde igangsat for at få afdækket mulighederne og den praktiske anvendelighed.

LR støtter endvidere en fremtidig forbedring af grænsekontrollen, hvor mere samarbejde mellem veterinær- og toldmyndigheder vil skabe et mere fleksibelt system, der hurtigere vil kunne ændre fokus mod nye risici.

Sluttelig støtter LR, at der bliver indført elektronisk identifikation af kvæg inden 2011, og ser gerne processen fremrykket, og fremhæver desuden videnskab, innovation og forskning som afgørende for at kunne leve op til strategiens mål.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen hilste Kommissionens initiativ om en ny strategi for EU's dyresundhedspolitik velkommen og støttede op omkring filosofien i den nye dyresundhedsstrategi, at "forebyggelse er bedre end helbredelse". Ligeledes hilses det nu velkommen, at Kommissionen har fremlagt en handlingsplan på området.

Det er regeringens grundholdning, at sygdomsudbrud helt grundlæggende er en erhvervsrisiko, som må dækkes af erhvervet. Endvidere skal økonomisk kompensation i forbindelse med dyresygdomme kun gives i særlige tilfælde med veterinære problemer. Støtten bør da være midlertidig og begrænset og som udgangspunkt finde sted inden for det veterinære regelsæt.

Regeringen ser frem til at behandle de konkrete forslag som Kommissionen vil fremlægge i medfør af handlingsplanen og vil i denne forbindelse lægge vægt på, at fremtidens politikker formuleres i et åbent samarbejde, og at medlemsstaterne bevarer indflydelse på fastlæggelse og gennemførelse af den moderniserede dyresundhedspolitik i fællesskabet.

Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Handlingsplanen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

Kommissionens meddelelse om en ny Dyresundhedsstrategi for Den Europæiske Union (2007-2013) blev forelagt Folketingets Europaudvalg i forbindelse med forelæggelsen af dagsorden for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 12. oktober 2007 jf. samlensnotat oversendt den 4. oktober 2007.